

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ІНДИВІДУАЛЬНА ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ
від 30.04.2024 р. № 2475/ІПК/99-00-24-03-03 ІПК

Щодо виникнення оподаткованого доходу у фізичних осіб при списанні заборгованості по виданим кредитам у разі не задоволення позовів банку про стягнення заборгованості за кредитами у зв'язку з неналежним оформленням документів

Державна податкова служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула Ваше звернення щодо виникнення оподаткованого доходу у фізичних осіб при списанні заборгованості по виданим кредитам у разі не задоволення позовів банку про стягнення заборгованості за кредитами у зв'язку з неналежним оформленням документів і в межах компетенції повідомляє.

У зверненні платник податків повідомив, що 2021 року між Товариством з обмеженою відповідальністю «» (Орендодавець) та фізичною особою – підприємцем (Орендар) було укладено Договір орендивідповідно до якого:

- п.2.1. «Орендодавець зобов'язується передати в оренду приміщення, яке знаходиться в торговому центрі, а Орендар зобов'язується прийняти, оплатити платежі і повернути приміщення Орендодавцю на умовах визначених Договором».
- п.1.1.37.««Торговий центр» – будівля торгово – розважального центру «» розташована за адресою: .
- п. 3.3. Площа Приміщення, яке передається в Оренду, складає 22,1 (двадцять дві цілих десять сотих) кв.м.

У п.14.1. Договору оренди також визначено, що протягом 10 (десяти) календарних днів з дати укладання Договору Орендар зобов'язаний сплатити Орендодавцю гарантійний платіж в розмірі грн (), крім того ПДВ 20%».

2021 року на виконання п.14.1. Договору гарантійний платіж в розмірі грн (), разом з ПДВ було перераховано на банківський рахунок ТОВ «», що підтверджується платіжною інструкцією.

За цим Договором у фізичної особи – підприємця також наявна надмірна передоплата з орендної плати, витрат на популяризацію та експлуатаційних витрат в загальному розмірі грн коп.

У зв'язку з тим, що спір з ТОВ «» щодо повернення гарантійного платежу та суми надмірної передоплати не вдалося мирно врегулювати, фізична особа – підприємець вимушений був звернутися за захистом своїх прав до суду.

Господарським судом Харківської області винесено рішення на користь фізичної особи підприємця.

Також платник зазначив, що на даний час фізична особа – підприємець розглядає можливість припинення своєї підприємницької діяльності.

Таким чином, платник податків просить надати індивідуальну податкову консультацію з наступних питань:

1. Чи буде оподатковуватись податком на доходи фізичних осіб та військовим збором сума гарантійного платежу та попередньої оплати, сплачена за Договором оренди, стягнута за рішенням суду на користь фізичної особи, підприємницька діяльність якої припинена?

2. Чи буде оподатковуватись податком на доходи фізичних осіб та військовим збором сума судових витрат (судового збору та витрат на професійну правничу допомогу), стягнута за рішенням суду на користь фізичної особи, підприємницька діяльність якої припинена?

Оподаткування доходів фізичних осіб регламентується розділом IV Кодексу, відповідно до п. 162.1 ст. 162 якого платником податку на доходи фізичних осіб є, зокрема, фізична особа – резидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні.

Згідно з п.п. 163.1.1 п. 163.1 ст. 163 Кодексу об'єктом оподаткування резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід.

Перелік доходів, які включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку, визначено п. 164.2 ст. 164 Кодексу.

Так, до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку включається:

- дохід, отриманий платником податку як додаткове благо (крім випадків, передбачених ст. 165 Кодексу), окрема у вигляді суми грошового або майнового відшкодування будь-яких витрат або втрат платника податку, крім тих, що обов'язково відшкодовуються згідно із законом за рахунок бюджету або звільняються від оподаткування згідно з розділом IV Кодексу (п.п. «г» п.п. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 Кодексу);
- інші доходи, крім зазначених у ст. 165 Кодексу (п. 164.2.20 п. 164.2 ст. 164 Кодексу).

Відповідно до п. 167.1 ст. 167 Кодексу ставка податку становить 18 відс. бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) платнику (крім випадків, визначених у п.п. 167.2 – 167.5 ст. 167 Кодексу).

Також, вказаний дохід є об'єктом оподаткування військовим збором (п.п. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу).

Ставка військового збору становить 1,5 відсотка об'єкта оподаткування, визначеного п.п. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу (п.п. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу).

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) податку на доходи фізичних осіб та військового збору до бюджету здійснюються у порядку, встановленому ст. 168 Кодексу.

Так, податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок на доходи фізичних осіб і військовий збір із суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку, визначену ст. 167 Кодексу, та ставку військового збору, встановлену п.п. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу (п.п. 168.1.1 п. 168.1 ст. 168 Кодексу).

Враховуючи викладене, у разі якщо юридичною особою на підставі рішення суду відшкодовуються платнику податку – фізичній особі судові витрати (судового збору та витрат на професійну правничу допомогу), то сума таких витрат включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу такого платника як додаткове благо та оподатковується податком на доходи фізичних осіб і військовим збором на загальних підставах.

При цьому, оскільки сума гарантійного платежу та попередньої оплати, сплачена за Договором оренди стягнута за рішенням суду на користь фізичної особи, а не фізичної особи – підприємця, то такі доходи включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу такого платника як інший дохід та оподатковується податком на доходи фізичних осіб за ставкою 18 відсотків, визначеною п. 167.1 ст. 167 Кодексу та військовим збором за ставкою 1,5 відсотка.

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.

Дана індивідуальна податкова консультація діє до зміни/втрати чинності норм законодавства, щодо яких надано індивідуальну податкову консультацію.